เรื่องเสร็จที่ ๑๔๕๘/๒๔๖๗

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การพิจารณาคำขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีการยื่นขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ในภายหลังโดยมิได้ร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค.[๑]

กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือ ลับ[๒] ที่ มท ๐๒๐๒.๒/๕๓๒๒ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๗ ขอหารือเกี่ยวกับการขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ ดังนี้

๑. กระทรวงมหาดไทยได้รับคำขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่รายนาง ค. ครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น (ผู้อำนวยการสูง) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรณีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงในเรื่องการไม่ควบคุมดูแลการใช้รถยนต์ส่วนกลางให้เป็นไปตามระเบียบ และมีคำสั่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ ๓๓๘/๒๕๖๓ เรื่อง งดโทษ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยให้งดโทษภาคทัณฑ์นาง ค. และให้ว่ากล่าวตักเตือนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งได้รายงาน อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณา

๒. นาง ค. ไม่ได้ยื่นร้องทุกข์ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่งงดโทษ แต่ต่อมาได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอให้ทบทวนคำสั่งและขอความเป็นธรรมให้พิจารณายุติเรื่อง โดยอ้างข้อเท็จจริงเดียวกันกับที่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

๓. เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๖ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๖ และมีมติว่า การดำเนินการทางวินัยกรณีนาง ค. ถูกต้องเหมาะสมแล้ว

๔. เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๗ นาง ค. ได้มีหนังสือถึงปลัดกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ โดยแจ้งว่า เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๗ ตนได้รับข้อมูลที่เป็นพยานหลักฐานใหม่ที่ยังไม่เคยได้นำเสนอเพื่อประกอบการพิจารณาจากนางสาว ก. และนาง ส. นาง ค. จึงได้เสนอพยานบุคคลจำนวนสองรายข้างต้น และพยานเอกสาร คือ สำเนาร่างหนังสือเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อสั่งการในการแก้ไขปัญหาการใช้รถยนต์ส่วนกลางของกลุ่มงานแผนพัฒนาท้องถิ่น กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น มาให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

๕. กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาและมีมติว่าการดำเนินการทางวินัยกรณีนาง ค. ถูกต้องเหมาะสมแล้วตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงถือว่าการดำเนินการทางวินัยเป็นอันเสร็จสิ้น การที่นาง ค. มีคำขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ภายหลังจากที่ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยพิจารณามีมติแล้ว เป็นกรณีที่ยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือต่อคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในประเด็นดังต่อไปนี้

---

[๑]ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๑๑/๓๑๗ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

[๒]ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๒๐๒.๒/๒๒๓๗๕ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๗ ยกเลิกชั้นความลับของหนังสือฉบับดังกล่าว

(๑) กรณี อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ แล้ว และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า นาง ค. ได้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) ตามมาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ การดำเนินการทางวินัยในเรื่องนี้จึงเป็นอันเสร็จสิ้น การที่ต่อมานาง ค. ได้ยื่นหนังสือขอให้พิจารณาเรื่องดังกล่าวใหม่ จึงเป็นการขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ภายหลังที่การดำเนินการทางวินัยเสร็จสิ้นไปแล้วตามที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้ คำขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ดังกล่าวอยู่ในเงื่อนไขที่จะต้องรับไว้พิจารณาหรือไม่

(๒) กรณีเป็นคำขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ซึ่งจะต้องรับไว้พิจารณา ผู้มีอำนาจพิจารณาคำขอให้พิจารณาใหม่ในกรณีนี้เป็นผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ ในฐานะผู้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทย ในฐานะองค์กรตรวจสอบการดำเนินการทางวินัย

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง) ชี้แจงว่า พยานบุคคลซึ่งนาง ค. กล่าวอ้างว่าเป็นพยานหลักฐานใหม่จำนวนสองราย ต่างเคยเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาของนาง ค. เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น โดยหนึ่งในพยานบุคคลนั้นเป็นพยานบุคคลเดิมซึ่งได้มีการอ้างถึงในสำนวนการสอบสวนทางวินัยแล้ว ส่วนพยานบุคคลอีกคนหนึ่งซึ่งนาง ค. ได้ขอให้มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงนั้น เนื้อหาการชี้แจงในหนังสือดังกล่าวก็เป็นไปในทำนองเดียวกันกับการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาที่นาง ค. เคยชี้แจงว่าตนได้กำชับดูแลการใช้รถยนต์ส่วนกลางให้เป็นไปตามระเบียบอย่างดีแล้ว ส่วนสำเนาร่างหนังสือเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อสั่งการในการแก้ไขปัญหาการใช้รถยนต์ส่วนกลางของกลุ่มงานแผนพัฒนาท้องถิ่น กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น เป็นเอกสารที่นาง ค. ย่อมทราบมาก่อน เพียงแต่ไม่นำมายื่นให้คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาในชั้นการดำเนินการสอบสวนทางวินัย โดยเห็นว่าพยานบุคคลและเอกสารดังกล่าวเป็นสิ่งที่นาง ค. ย่อมรู้มาก่อนตั้งแต่ชั้นการสอบสวนทางวินัยแล้ว

๒. ผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ตลอดจนกฎระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง ไม่ได้มีบทบัญญัติในเรื่องการขอให้พิจารณาใหม่ในลักษณะเดียวกันกับมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือประกอบกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังกล่าวแล้ว เห็นสมควรกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาเป็นสองประเด็น และมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การยื่นหนังสือขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ภายหลังจากที่ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยแล้ว โดยมิได้ร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค. ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ เป็นการขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ที่อยู่ในเงื่อนไขที่จะต้องรับไว้พิจารณาหรือไม่ นั้น

เห็นว่า คำสั่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ ๓๓๘/๒๕๖๓ เรื่อง งดโทษ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓ กรณีนาง ค. กระทำการอันเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจอุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ โดยให้งดโทษภาคทัณฑ์และให้ว่ากล่าวตักเตือนมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล จึงเป็น “คำสั่งทางปกครอง” ตามบทนิยามในมาตรา ๕[๓] แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

โดยที่ข้อเท็จจริงตามข้อหารือนี้ปรากฏว่า เมื่อมีการออกคำสั่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ ๓๓๘/๒๕๖๓ฯ และรายงานการดำเนินการทางวินัยให้ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยพิจารณาตามมาตรา ๑๐๓[๔] แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ และ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาและมีมติว่า คำสั่งงดโทษภาคทัณฑ์และให้ว่ากล่าวตักเตือนนาง ค. ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ถูกต้องเหมาะสมแล้ว และนาง ค. ไม่ได้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ประกอบกฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ฯ กำหนด ดังนั้น การดำเนินการทางวินัยในเรื่องนี้จึงเสร็จสิ้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ กฎ ก.พ.ค. ข้างต้น และกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยฯ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว ไม่ได้บัญญัติเกี่ยวกับการขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ไว้เป็นการเฉพาะ กรณีจึงต้องนำหลักเกณฑ์เรื่องการขอให้พิจารณาใหม่ ตามมาตรา ๕๔[๕]

---

[๓] มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ ฯลฯ

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ ฯลฯ

[๔] มาตรา ๑๐๓ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้หรือลงทัณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยข้าราชการโดยเฉพาะ หรือสั่งยุติเรื่อง หรืองดโทษแล้ว ให้รายงาน อ.ก.พ. กระทรวงซึ่งผู้ถูกดำเนินการทางวินัยสังกัดอยู่เพื่อพิจารณา เว้นแต่เป็นกรณีดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการต่างกระทรวงกัน หรือกรณีดำเนินการทางวินัยตามมติ อ.ก.พ. กระทรวง ตามมาตรา ๙๗ วรรคสอง ให้รายงาน ก.พ. ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนด

ในกรณีที่ อ.ก.พ. กระทรวงหรือ ก.พ. เห็นว่าการดำเนินการทางวินัยเป็นการไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม หากมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ อ.ก.พ. กระทรวงหรือ ก.พ. มีมติ

ในกรณีตามวรรคสองและในการดำเนินการตามมาตรา ๑๐๔ ให้ ก.พ. มีอำนาจสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๙๕

[๕] มาตรา ๕๔ เมื่อคู่กรณีมีคำขอ เจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองที่พ้นกำหนดอุทธรณ์ตามส่วนที่ ๕ ได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีพยานหลักฐานใหม่ อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นยุติแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ

(๒) คู่กรณีที่แท้จริงมิได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาทางปกครองหรือได้เข้ามาในกระบวนการพิจารณาครั้งก่อนแล้วแต่ถูกตัดโอกาสโดยไม่เป็นธรรมในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง

(๓) เจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจที่จะทำคำสั่งทางปกครองในเรื่องนั้น

(มีต่อหน้าถัดไป)

แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาบังคับใช้ในฐานะกฎหมายที่เป็นมาตรฐานกลางในการพิจารณาทางปกครองและการออกคำสั่งทางปกครองของเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๓ วรรคหนึ่ง[๖] แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ดังนั้น การที่นาง ค. ได้มีหนังสือถึงปลัดกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ขอให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๗ โดยเสนอพยานบุคคลและพยานเอกสารที่ยังไม่เคยได้นำเสนอเพื่อประกอบการพิจารณามาให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยใหม่ภายหลังจากที่การดำเนินการทางวินัยเสร็จสิ้นแล้ว จึงเป็นการยื่นคำขอให้เจ้าหน้าที่เพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองภายหลังจากที่ไม่มีการร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค. อันเป็นการขอให้เจ้าหน้าที่พิจารณาใหม่ที่ต้องนำหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่เปิดโอกาสให้คู่กรณีในคำสั่งทางปกครองสามารถใช้สิทธิในการขอทบทวนกระบวนพิจารณาที่เสร็จสิ้นไปแล้วบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงใหม่มาใช้บังคับ

ทั้งนี้ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้เคยวางแนววินิจฉัยว่า “พยานหลักฐานใหม่” ตามมาตรา ๕๔ (๑) ไม่ได้หมายถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นหรือมีขึ้นใหม่หลังจากที่ได้มีคำสั่งทางปกครองที่เป็นมูลเหตุของการขอให้มีการพิจารณาใหม่ หากหมายถึงข้อเท็จจริงที่มีอยู่แล้วในเวลาที่ออกคำสั่งทางปกครองนั้นแต่คู่กรณีไม่รู้ และพยานหลักฐานใหม่จะต้องมีผลทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นที่ยุติแล้วเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญถึงขนาดที่อาจมีผลต่อการเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองนั้น หรือแสดงให้เห็นว่าการพิจารณาทางปกครองที่ดำเนินการมาผิดพลาดในสาระสำคัญ อันเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งเป็นไปตามแนวความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในเรื่องเสร็จที่ ๑๔๙๐ - ๑๔๙๑/๒๕๖๔[๗] และเรื่องเสร็จที่ ๑๐๘๐/๒๕๖๖[๘] อีกทั้งการยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่นั้น จะต้องเป็นกรณีที่คู่กรณีไม่อาจทราบถึงเหตุดังกล่าวในการพิจารณาครั้งที่แล้วมาก่อนโดยไม่ใช่ความผิดของผู้นั้นด้วย

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๕)

(๔) ถ้าคำสั่งทางปกครองได้ออกโดยอาศัยข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายใดและต่อมาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญในทางที่จะเป็นประโยชน์แก่คู่กรณี

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) หรือ (๓) ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคู่กรณีไม่อาจทราบถึงเหตุนั้นในการพิจารณาครั้งที่แล้วมาก่อนโดยไม่ใช่ความผิดของผู้นั้น

การยื่นคำขอให้พิจารณาใหม่ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ผู้นั้นได้รู้ถึงเหตุซึ่งอาจขอให้พิจารณาใหม่ได้

[๖]มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ ฯลฯ

[๗]บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การพิจารณาคำขอให้พิจารณาใหม่กรณีคำสั่งลงโทษทางวินัยพนักงานเทศบาลตามมติชี้มูลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าไม่มีพยานหลักฐานว่าพนักงานเทศบาลกระทำการทุจริต ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๑๑/๑๑๒ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

[๘]บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การขอให้พิจารณาใหม่ กรณีศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งปลดออกจากราชการกรณีที่มีการทุจริตสอบคัดเลือกข้าราชการเพื่อศึกษาอบรมหลักสูตรนายอำเภอ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๑/๑๕๓ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำหรับการพิจารณาวินิจฉัยว่า พยานหลักฐานใดเป็นพยานหลักฐานใหม่ และจะมีผลให้เพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองหรือไม่ ย่อมเป็นหน้าที่และอำนาจของเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๔[๙] แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ที่จะต้องพิจารณาตามข้อเท็จจริงของพยานบุคคลหรือพยานหลักฐานนั้น ๆ เป็นรายกรณี

อนึ่ง หากกรณีปรากฏตามคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง) ข้างต้นที่ว่า พยานบุคคลซึ่งเป็นอดีตผู้ใต้บังคับบัญชาที่นาง ค. กล่าวอ้างว่าเป็นพยานหลักฐานใหม่จำนวนสองราย โดยหนึ่งในพยานบุคคลนั้นเป็นพยานบุคคลเดิมซึ่งได้มีการอ้างในสำนวนการสอบสวนทางวินัยแล้ว ส่วนพยานบุคคลอีกคนหนึ่งซึ่งนาง ค. ได้ขอให้มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น เนื้อหาของการชี้แจงในหนังสือดังกล่าวเป็นไปในทำนองเดียวกันกับการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาที่นาง ค. เคยชี้แจงว่าตนได้กำชับดูแลการใช้รถยนต์ส่วนกลางให้เป็นไปตามระเบียบอย่างดีแล้ว กรณีจึงไม่ใช่พยานหลักฐานใหม่อันอาจทำให้ข้อเท็จจริงที่ได้รับฟังมาว่านาง ค. ได้กระทำการอันเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจอุตสาหะฯ เปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ อันจะเป็นเงื่อนไขในการขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ได้

สำหรับกรณีร่างหนังสือเกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อสั่งการในการแก้ไขปัญหาการใช้รถยนต์ส่วนกลางฯ นั้น เห็นว่า หากร่างหนังสือดังกล่าวเป็นเอกสารที่มีอยู่แล้วในเวลาที่ออกคำสั่งทางปกครอง แต่นาง ค. ไม่อาจทราบได้ โดยมิใช่เป็นความผิดของนาง ค. จึงทำให้ไม่ได้อ้างเป็นพยานหลักฐานในชั้นการดำเนินการสอบสวนทางวินัย และเป็นกรณีที่มีผลทำให้ข้อเท็จจริงที่ฟังเป็นที่ยุติแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญถึงขนาดที่อาจมีผลต่อการเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งทางปกครองนั้น หรือแสดงให้เห็นว่าการพิจารณาทางปกครองที่ดำเนินการมาผิดพลาดในสาระสำคัญ อันเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายอย่างเห็นได้ชัด ร่างหนังสือดังกล่าวก็อาจเป็นพยานหลักฐานใหม่ตามมาตรา ๕๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ แต่หากเป็นกรณีที่นาง ค. รู้ถึงการมีอยู่ของร่างหนังสือนั้น และการมิได้อ้างพยานหลักฐานดังกล่าวเกิดจากความบกพร่องของนาง ค. เอง ก็มิอาจถือเป็นเงื่อนไขในการขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔ (๑) ดังกล่าวได้ ซึ่งต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นกรณี ๆ ไป

ประเด็นที่สอง ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาคำขอให้พิจารณาใหม่ ระหว่างผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ ในฐานะผู้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทย ในฐานะองค์กรตรวจสอบการดำเนินการทางวินัย เห็นว่า การพิจารณาคำขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เป็นหน้าที่และอำนาจของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองในการพิจารณาว่าคำขอดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดไว้อันทำให้เจ้าหน้าที่ต้องทำการพิจารณาใหม่หรือไม่ ทั้งนี้ เป็นไปตามแนวความเห็นที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้วินิจฉัยไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๖๒๔/๒๕๔๕[๑๐] เรื่องเสร็จที่ ๗๙๘/๒๕๕๑[๑๑] และเรื่องเสร็จที่ ๑๔๙๐ - ๑๔๙๑/๒๕๖๔[๑๒]

---

[๙]โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

[๑๐]บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การเพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๖/๗๒๒ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ ถึงองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย

[๑๑]บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง หารือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ (กรณีผู้มีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองและแจ้งผลการขอให้พิจารณาใหม่) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๕/๑๑๔๕ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

[๑๒]โปรดดูเชิงอรรถที่ ๗, ข้างต้น

สำหรับกรณีตามข้อหารือนี้ เมื่ออธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ลงนามในคำสั่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ ๓๓๘/๒๕๖๓ฯ ซึ่งเป็นการปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงมหาดไทย ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๘/๒๕๕๔ เรื่อง การมอบหมายอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๔ ดังนั้น อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครองและเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาคำขอให้พิจารณาใหม่ตามมาตรา ๕๔[๑๓] แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ไม่ใช่ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยในฐานะองค์กรตรวจสอบทางวินัย

อย่างไรก็ดี โดยที่มาตรา ๑๐๓ วรรคหนึ่ง[๑๔] แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ บัญญัติว่า เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งลงโทษ หรือสั่งยุติเรื่อง หรืองดโทษแล้ว ให้รายงาน อ.ก.พ. กระทรวง เพื่อพิจารณา และหาก อ.ก.พ. กระทรวงมีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ อ.ก.พ. กระทรวงมีมติ ดังนั้น ในกรณีที่อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาคำขอให้พิจารณาใหม่แล้ว เห็นควรเพิกถอนหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งดังกล่าว จึงต้องรายงาน อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาก่อน ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้วินิจฉัยไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๑๔๙๐ - ๑๔๙๑/๒๕๖๔

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤศจิกายน ๒๕๖๗

---

[๑๓]โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น
[๑๔]โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น